

Een duurzaam evenementenbeleid: drie kansen voor Amsterdam



Een initiatiefvoorstel van GroenLinks en D66
Evelien van Roenburg
Sebastiaan Capel

Amsterdam, oktober 2011

A. Inleiding

Amsterdam is ieder jaar weer het toneel van verschillende grote evenementen, festivals en sportwedstrijden. De Parade, het Amsterdam Roots Festival, de Marathon van Amsterdam, de IDFA, de Gay Pride, Het Over 't IJ Festival, Koninginnedag; de lijst is te lang om hier op te sommen. Het groeiende aantal evenementen is niet alleen goed voor de citymarketing van Amsterdam, maar draagt ook bij aan de economie van de stad, de hoofdlijnen van relevant beleid (zoals de Olympische ambitie of de ambities uit de hoofdlijnennota Kunst & Cultuur) en het imago van Amsterdam als creatieve, sportieve en internationale stad.

In 2009 is er een nieuw beleidskader evenementen vastgesteld door het gemeentebestuur.¹ Dit beleidskader richtte zich voornamelijk op de verbetering van de dienstverlening via het evenementenbureau, de inrichting van één loket voor organisatoren van evenementen, en een transparante methode voor geldstromen en besluitvorming. Bij de beoordeling van evenementen wordt er naar een aantal inhoudelijke en zakelijke criteria gekeken. Onder die laatste criteria worden onder andere het indienen van een veiligheidsplan en mobiliteitsplan geschaard, als ook een ervaren en gedegen organisatie, een tegenprestatie die in lijn is met de hoogte van de gemeentelijke bijdrage, en minstens 50 procent eigen inkomsten.

GroenLinks en D66 vinden dat één aspect rond het evenementenbeleid nog onderbelicht is: duurzaamheid. Daarmee doelen we niet enkel op maatregelen die milieuvriendelijkheid zijn, maar op een evenwicht tussen sociale, economische en ecologische belangen. Als een evenement dit evenwicht bereikt, dan is er sprake van een duurzaam evenement.

B. De redenen voor een duurzaam evenementenbeleid

Het wordt steeds drukker in de stad en grote evenementen trekken steeds meer bezoekers. Om het draagvlak voor het aantrekken van grote en kleine evenementen in Amsterdam te behouden is het belang om zoveel mogelijk rekening te houden met de omgeving waar het evenement wordt georganiseerd. Een duurzaam evenement zal resulteren in een win-

¹ Beleidskader Evenementen: de nota "Evenementen goed voor de stad, de stad goed voor evenementen. Optimale dienstverlening bij evenementen door één loket en één centraal beleid"
<http://www.amsterdam.nl/publish/pages/134771/notitieevenementengoedvoordestaddestadgoedvoorevenementen.pdf>

winsituatie voor alle betrokken partijen en de omgeving waar het evenement plaatsvindt.

Daarnaast kan betere informatievoorziening en een goede communicatie over de duurzame aspecten van een evenement de bezoeker bewuster maken van duurzaam gedrag en de consequenties daarvan. Ook sponsors staan steeds vaker positief tegenover evenementen die op duurzame wijze zijn ontwikkeld. Een sponsor verbindt graag zijn naam aan dergelijke initiatieven. Er is tevens bij de organisatoren van evenementen steeds vaker aandacht voor duurzame kansen. Zo hebben de evenementen Pinkpop en Lowlands bijvoorbeeld van de European Festivals Association YOUROPE in 2010 een *Green'n'Clean Award* gewonnen.²

De gemeente Amsterdam is al tientallen jaren actief op het gebied van energiebesparing, duurzame energie en duurzaamheid in de openbare ruimte. Dat laatste gaat niet alleen over luchtkwaliteit en geluid, maar ook over klimaat, energieverbruik, vervoer en grondstoffen. Eén van de doelstellingen van het beleid is om in 2025 de CO₂-uitstoot van de stad Amsterdam veertig procent minder te laten zijn dan in 1990. Duurzaamheid verwerken in het evenementenbeleid gaat dus heel goed samen met de andere duurzame ambities van Amsterdam!

C. Drie kansen voor verduurzaming van evenementen

Het stadsbestuur kan een belangrijke rol spelen in het verduurzamen van de economie, onder andere door voortdurend de doelstellingen voor duurzaamheid te laten meewegen in haar handelen. Onze stad kan haar invloed aanwenden om anderen te stimuleren duurzaam gedrag te vertonen. Dat kan onder andere door de juiste voorwaarden te scheppen, door afspraken te maken en door informatie te verschaffen. Het evenementenbeleid zou op drie gebieden de focus moeten leggen.

C1. Duurzame mobiliteit

Probleem

Nog te vaak reizen bezoekers met de auto naar een evenement. Autogebruik zorgt niet alleen voor milieuvervuiling zoals NO_x en CO₂-uitstoot, maar ook voor een verhoogde parkeerdruk in de wijken rondom een evenement. Vaak zijn er wel alternatieven voor de auto voor handen, maar deze zijn onvoldoende bekend bij de bezoekers van het evenement. Daarnaast heeft de gemeenteraad het College bij de vaststelling van het

²

Zie de website van YOUROPE: http://www.yourope.org/green_clean.aspx

coalitieakkoord opgedragen om bij grootstedelijke evenementen met een landelijke uitstraling, zoals de jaarlijkse Gay Pride, de intocht van Sinterklaas, Koninginnedag, de Uitmarkt, het Prinsengracht concert, de Amsterdam Marathon en bij de 4 en 5 mei herdenking zorg te dragen voor een ruime autovrije zone rond het evenementengebied. Instelling van een autoluwe zone maakt het bezoeken van een evenement hoogwaardiger en aantrekkelijker.

Oplossing

Het is goed verschillende vervoersmogelijkheden naar een evenement aan te bieden en deze voldoende te communiceren. Tijdige afstemming met openbare vervoersmaatschappijen over acties met betrekking tot duurzame mobiliteit zijn daarbij belangrijk. Op die manier vermindert het 'rondje rijden' op zoek naar een parkeerplek en de overlast voor omwonenden. De inzet op het gebruik van het OV kan nog steviger. Daarnaast is het heel belangrijk om een goede informatievoorziening te hebben over de beschikbare (duurzame) vervoersmiddelen zodat de vervoerskeuze vóór het evenement gemaakt kan worden.

C2. Duurzaam productbeheer

Probleem

Het voorzien van eten en drinken is essentieel op de meeste evenementen en is tevens een belangrijke bron van inkomsten. Deze voorzieningen betekenen echter vaak ook een hele berg afval. Daarnaast is het water- en energieverbruik op evenementen vaak hoog. Er wordt veelal gewerkt met vervuilende aggregaten en de energievraag bereikt doorgaans een piek tijdens een concert of optreden (vanwege geluidssysteem en lichtshow). Het is noodzakelijk om rationeler om te gaan met water- en energieverbruik.

Op openluchtevenementen is er bovendien vaak geen infrastructuur voor afvalwater, wat kan leiden tot bodemverontreiniging. Een ander groot probleem is het wildplassen en de afwezigheid van wc's voor vrouwen. Dit zorgt ook voor bodemverontreiniging en overlast voor buurtbewoners.

Oplossing

De hoeveelheid afval kan beperkt worden door niet-dwingende, gedragsbeïnvloedende maatregelen en door maatregelen op het gebied van de op een evenement verkrijgbare consumpties. Het doel is vierzijdig: (1) zo min mogelijk afval genereren, (2) zo veel mogelijk de aanschaf voorkomen van zaken die resulteren in een grote afvalberg, (3) zo veel mogelijk te recyclen, en (4) zo veel mogelijk weggeven aan

anderen.

Bij grote evenementen moet ingezet worden op energiebesparende maatregelen, wat ook de kosten kan drukken. Het gebruik van groene energie is milieuvriendelijk en moet gestimuleerd worden. Als het waterverbruik daalt zal er minder afvalwater zijn en worden ook de kosten teruggebracht. Daarnaast moet er ingezet worden op afwateringssystemen, fysieke bodembescherming en een grote hoeveelheid goed bewegwijzerde urinoirs en toiletten. Ook een goede afbakening van het terrein helpt tegen wildplassen.

C3. Duurzame communicatie

Probleem

Slechte of onvoldoende (tijdige) communicatie naar omwonenden zorgt voor frustratie en onbegrip. Dat vermindert op voorhand al de draagvlak voor sommige evenementen. Daarnaast zijn er vaak veel programmaboekjes, strooifolders, plattegrondjes die door bezoekers doorgaans ongelezen weg worden gegooid. Dit veroorzaakt zwerfvuil.

Oplossing

Communicatie heeft vooral betrekking op de relatie van de organisatoren met de omwonenden. Een preventieve communicatie met en participatië van de omwonenden zal een groter draagvlak voor het evenement creëren. Daarnaast kan men door een milieuvriendelijke communicatiestrategie te voeren zwerfvuil vermijden. Bezoekers kunnen daar zelf ook op aangesproken worden.

D. Acties voor de verduurzaming van evenementen

Gezien het voorgaande hebben de fracties van GroenLinks en D66 de eer om een aantal voorstellen te doen die het duurzame evenementenbeleid vorm zouden kunnen geven. De voorstellen richten zich tot de organisatoren van de evenementen, tot de gemeente of tot beiden. De fracties verzoeken het College van Burgemeester en Wethouders deze en / of soortgelijke voorstellen uit te werken en te integreren in het Amsterdamse evenementenbeleid.

D1. Duurzame mobiliteit

De onderstaande acties promoten het gebruik van het openbaar vervoer en alternatieve transportmiddelen. Idealiter moeten deze maatregelen in samenspraak met de evenementorganisatie georganiseerd worden.

- a. Breng bus- en treinroutes om het evenement te bereiken in kaart en publiceer deze routes op de website van het evenement en de

- website van de gemeente;
- b. Verzorg aanvullende pendeldiensten naar een dichtbijgelegen bus- of treinstation, extra bus- of treinverbindingen of extra haltes, en overleg hierover met het GVB;
 - c. Verzorg bewegwijzering naar de evenementlocatie vanaf de dichtbijgelegen bus- of treinstation;
 - d. Verzorg bewegwijzering van fietsroutes naar de evenementlocatie;
 - e. Plaats tijdelijke bewaakte en onbewaakte fietsenstallingen in de directe omgeving van het evenement;
 - f. Maak gebruik van bestaande parkeergarages en / of bedrijfsparkings in de omgeving om autoverkeer uit de gevoelige zones rondom het evenement zelf te weren, in combinatie met een pendeldienst;
 - g. Verzorg met het GVB het aanbieden van combinatietoegangskaarten en / of toegangskaarten waar het vervoer al bij inbegrepen is zoals inmiddels gebruikelijk is bij theatervoorstellingen;
 - h. Maak bij grote evenementen die op meerdere plekken in Amsterdam afspelen de omgeving van het evenement autoluw of autovrij. Dit maakt een bezoek aan het evenement hoogwaardiger en aantrekkelijker.

D2. Duurzaam productbeheer

De onderstaande maatregelen reduceren het afvalvolume, verbeteren de inzameling van afval, leiden tot lagere opruimkosten, verminderen het energie- en waterverbruik en bevorderen de bodembescherming.

- i. Reduceer de afvalberg door geen wegwerpverpakkingen te gebruiken;
- j. Maak zoveel mogelijk gebruik van snel biologisch afbreekbare borden, bekertjes, bestek, enzovoorts;
- k. Zorg voor voldoende afvalverzamelpunten die zoveel mogelijk gebruik maken van scheiding van afval;
- l. Stimuleer recycling en een goede afvalverwerking en beloon goed bedrag door middel van bijvoorbeeld een gadget, een bon of statiegeld;
- m. Neem zoveel mogelijk energiebesparende maatregelen zoals het gebruik van efficiënt keukenmateriaal, spaarlampen en energiebesparende pompen voor afvalwater;
- n. Leg vaste stroompunten aan op evenementenlocaties en verplicht vervolgens het gebruik via deze afnamepunten;
- o. Stimuleer de huur van watervrije toiletten of waterbesparende toiletten;
- p. Stimuleer de aansluiting van de afwatering op bestaande riolen

- naast de evenementenzone;
- q. Leg op pleinen waar veelvuldig evenementen worden gehouden voldoende hufterbestendige verzinkbare urinoirs (uriliften) aan, sluit plaatsen met risico op wildplassen af en plaats voldoende urinoirs en toiletten op goed bereikbare plaatsen (gebruik de richtlijn van één toiletten per 150 gelijktijdige bezoekers³ bezoekers);
 - r. Stimuleer het gebruik van houten vloeren en rubber matten, zowel frontstage als backstage, vooral op plaatsen waar veel mensen komen: in tenten, bij de ingang, rondom de bar, etc.;
 - s. Organiseer het evenement met de functie van bodembescherming in het achterhoofd: duid duidelijk aan waar de dienstwegen zijn, waar de plaatsen waar zware gewichten op de bodem worden geplaatst en waar de plaatsen waar grote bezoekersaantallen komen.

D3. Duurzame communicatie

De onderstaande maatregelen stimuleren een duurzame wijze van communicatie en zorgen voor meer draagvlak bij omwonenden en bezoekers.

- t. Beheers de interne papierstroom door zo veel mogelijk gebruik te maken van digitale communicatie. Bij een evenement vanaf 5000 bezoekers moet een app voor smartphones moet worden ontwikkeld als vervanging voor flyers, plattegronden en tickets (dat laatste bijvoorbeeld door de app alleen downloadbaar te maken als je een ticket hebt).
- u. Kies voor gerecycled papier en maak gebruik van plantaardige inkt voor de drukker;
- v. Stimuleer het gebruik van alternatieve promotiematerialen, zoals affichepanelen, spandoeken en sandwichborden;
- w. Zorg dat afvalverzamel punten en andere voorzieningen goed worden afgegeven;
- x. Benadruk het duurzame karakter van het evenement in de communicatie naar zowel de bezoekers als de bewoners;
- y. Stimuleer de inkoop van goederen en andere producten van de plaatselijke ondernemers;
- z. Betrek bewoners bij het evenement: nodig ze uit voor speciale voorstellingen of maak toegang met korting mogelijk.

³ Hygiënerichtlijnen Publieksevenementen, Landelijk Centrum Hygiëne en Veiligheid, 2009
http://www.utrecht.nl/images/BCD/evenementen/Hygienerichtlijnen_publieks_evenementen.pdf

E. Conclusie

Er liggen veel mogelijkheden voor Amsterdam om een stevig en vooruitstrevend beleid te ontwikkelen op het gebied van duurzame evenementen en daarmee organisatoren van evenementen te inspireren, stimuleren en faciliteren. Sociale, ecologische en economische belangen laten zich prima verenigen. Een duurzaam evenementenbeleid kan bijdragen aan de uitbouw van een feel-good uitstraling van het scala aan festivals, concerten en andere culturele en sportevenementen die we in Amsterdam hebben. Het draagt niet alleen bij aan een schoner Amsterdam, maar ook aan een breder draagvlak bij sponsors, bezoekers en omwonenden.

GroenLinks en D66 hopen dat we met dit stuk een flinke eerste aanzet tot een duurzaam evenementenbeleid hebben gegeven. Aan het College van B&W nu de taak om de drie kansen – duurzame mobiliteit, duurzaam productbeheer en duurzame communicatie – verder uit te werken.

F. Bronnen

Deze notitie is geïnspireerd door de notitie ‘Den Haag, een duurzaam feestje – op weg naar een duurzaam evenementenbeleid’ van de D66-fractie in de Haagse gemeenteraad (maart 2009). Deze notitie is te vinden op <http://d66denhaag.nl/initiatiefvoorstellen>.

Andere bronnen:

Gemeente Amsterdam, *Evenementen goed voor de stad, de stad goed voor evenementen – Beleidskader evenementen gemeente Amsterdam*, maart 2009

Hanne Bjørseth, *The Environmental Handbook*, Øya Festival, 2008

Claire O’Neill, *What do festival goers think about environmental friendly practices (EFPs)?*, Verenigd Koninkrijk, 2006